

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף יג

למדנו במשנה לעיל שלא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה: אמר רשב"א בוא וראה כמה גברה הטהרה בישראל: שחז"ל לא הוצרכו לגזור שלא יאכל הטהור עם אשתו הטמאה (= נדה או זבה מפני הרגל עבירה), משום שהאנשים אכלו חולין בטהרה ולא אכלו עם נשותיהם הטמאות. ורק בזב שהוא כבר ממילא טמא ואנו חוששים שמא יאכל עם הטמאה, גזרו חז"ל שלא יאכל עם הזבה.

הגמרא מסתפקת האם מותר לישון עם אשתו נדה במיטה אחת - כשהוא בבגדו והיא בבגדה? 📖 בזמננו ישנו במיטה ללא בגדים. הגמרא מסתפקת האם לאדם טמא או בזמנינו שאין דיני טהרה מותר לישון עם אשתו הנדה כששניהם עם בגדים? משום שהשינוי בזה שהם ישנים עם בגדים יזכיר להם לא להיכשל בעבירה.

הגמרא מנסה להוכיח שמותר, מדין הרחקה בין בשר לחלב: לדעת בית הלל אסור לאדם להעלות לשולחן בשר עוף וגבינה, שמא יבוא לאוכלם יחד. אבל לשני אנשים המתארחים באכסניה אחת מותר להעלות עוף וגבינה על שולחן אחד, ואין חוששים שמא יאכילו זה את זה.

מוכח שכשיש 'דעות' כלומר שני אנשים יחד, אין חוששים שמא שיכשלו, כיון שהאחד יזכיר לחברו. ולכן גם לגבי נדה מותר להם לשכב יחד במיטה עם בגדים, משום שהם יזכירו זה לזה לא להיכשל.

ואף שבמקרה ששני האנשים המתארחים באכסניה מכירים זה את זה אסור להם לאכול יחד בשר עוף וגבינה שמא יאכל אחד מהשני, וא"כ גם בנדה יש לאסור שהרי האשה ובעלה מכירים זה את זה? בכל זאת לגבי נדה יש להתיר משום שיש כאן גם 'דעות' וגם שינוי (שישנים בבגדיהם), לעומת זאת באנשים המתארחים יש רק 'דעות' ואין שינוי.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

למסקנת הגמרא יש לאסור ממה שנאמר: "אֵל הַהָרִים לֹא אָכַל וְעֵינָיו לֹא נָשָׂא אֶל גְּלוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֲשֶׁת רַעְהוּ לֹא טָמָא וְאֶל אִשָּׁה נְדָה לֹא יִקְרָב" כמו שאסור לישון עם אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה כך אסור באשתו נדה.

משנה וגמרא: ההלכות ששנינו במשנה לעיל - שלא יפלה את כליו ולא יקרא לאור הנר - הם מההלכות שאמרו בעליית חנניה בן חזקיה בן גרון.

ובאותו זמן נחלקו תלמידי בית שמאי על תלמידי בית הלל ב 18 דברים, ועמדו למניין ונמצא שתלמידי בית שמאי רבים יותר מתלמידי בית הלל, ונפסקה ההלכה ב 18 דברים אלו בבית שמאי.

הגמרא מבארת את 18 הגזירות הנ"ל:

האוכל מאכל שהוא ראשון לטומאה או שני לטומאה, השותה משקים טמאים, הטובל ראשו ורובו במים שאובים לאחר שטבל ונטהר מטומאתו, אדם טהור שנפלו על ראשו ורובו שלושה לוגין מים שאובים, ספר מכתבי הקודש (= תנ"ך), ידיו של אדם שלא נטל ידים, טבול יום (= אדם שטבל מטומאתו ועדיין לא היה הערב שמש), אוכל וכלים שנטמאו ממשקים טמאים, **כל אלו פוסלים את התרומה במגעם מדרבנן.**

👉 הגמרא לקמן תבאר את הדברים הנ"ל, ויבואר אי"ה במקומו. נכתוב כאן הרחבה קלה לדברים:

- מהתורה אוכל (וכן משקה) לא מטמא את האדם האוכלו (חוץ מהאוכל נבלת עוף טהור), ורבנן גזרו שהאוכל אוכל טמא הרי הוא נטמא בדרגת שני לטומאה.
- אדם שאכל אוכל טמא ונהיה שני לטומאה (= מדרבנן) הרי הוא פוסל את התרומה, כלומר שהתרומה שהוא נגע בה הרי היא נפסלת, אבל היא אינה יכולה לטמא אחרים ("פסול" הוא שונה מ"טמא", ש"טמא" יכול לטמא אחרים).
- רבנן גזרו על 'סתם ידים' (כלומר על ידים לפני נטילת ידים) שהם שניות לטומאה.